

Товщина листка в *Trifolium pratense* L. у дослідних ділянках зменшується у порівнянні з контролем. Це відбувається за рахунок потоншення мезофілу листка *Trifolium pratense* L. у дослідних ділянках. Це пов'язано зі скороченням шарів клітин. В фоновій території (с. Монастирчани) (рис. 1) у листках досліджуваного виду, полісадна хлоренхіма складалася з 2-х, рідше – з 3-х шарів клітин. У дослідних ділянках кількість клітинних шарів змінюється до 1–2-х (рис. 2–4).

Не зважаючи на те, що товщина шару стовбчатого мезофілу змінюється, клітини його, навпаки збільшуються у розмірах від $14,16 \pm 0,59$ до $17,29 \pm 0,56$. У губчастій паренхімі в фоновій території спостерігається велика кількість міжклітинників, а в дослідних ділянках кількість міжклітинників різко скорочується. Через це, а також через скорочення кількості шарів клітин зменшується товщина губчастого мезофілу.

Висновки. Вплив комплексу факторів призводить до змін анатомічної будови листкової системи *Trifolium pratense* L. у бік ксероморфності. За умов забруднення товщина листка потоншується, причому це відбувається за рахунок зменшення в однаковій мірі товщини як губчастого, так і стовбчатого мезофілу. Товщина стовпчастої паренхіми стає меншою за рахунок скорочення кількості шарів клітин, які її складають, а губчастої – за рахунок зменшення кількості шарів клітин та суттєвого зменшення міжклітинників.

Література:

1. Анатомія і морфологія рослин у рисунках / Укл. Т.М. Гонтова, В.П. Руденко, Л.М. Сіра. – Х.: НФаУ, 2014. – 63 с.
2. Гистологические методы исследования / Я.Е. Хесин, Н.Г. Хрущов, В.И. Белькевич (и др.). — М. 1977. - С. 62 – 68 .
3. Дідух Я.П. Фітоіндикація екологічних чинників / Я.П. Дідух, П.Г. Пльота. – К.: Наук. думка, 1994. – 280 с.
4. Добровольський І.А. Анатомо-морфологічні пошкодження рослин в умовах промислового забруднення / І.А. Добровольський, Н.О. Щербак // Укр. ботан. журн. – 1976. – Т. 33, № 4. – С. 371 – 374.
5. Капелюш Н.В. Зміна анатомічних показників *Platanus orientalis* L. під дією промислових емісій (техногенного навантаження) / Н.В. Капелюш, В.П. Бессонова // Інтродукція рослин. – 2005. – № 1. – С. 81 – 87.
6. Крайнова А.О. Морфо-анатомічні особливості рослин в умовах промислового забруднення середовища / А.О. Крайнова, Т.М. Пересипкіна Український ботанічний журнал: наук. журнал НАН України. – 1995. – № 5. – С. 659 – 664.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Козир А.Р.,

Студент 3 курсу Таврійського державного

агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Науковий керівник: кандидат наук з державного управління,

доцент Застроєнківа І. В.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ ТА ЇХ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

В умовах проведення аграрних реформ в країні реалії сучасного конкурентного середовища й особливості стратегічного управління обумовлюють необхідність удосконалення заходів державної підтримки та розвитку малих і середніх агропромислових підприємств за для підвищення їх конкурентоспроможної виробничої діяльності.

Аграрна сфера є однією з найбільших міжгалузевих комплексів, яка поєднує кілька економічних галузей, спрямованих на виробництво і переробку сільськогосподарської сировини, а також отримання агропродукції для кінцевого споживання. До складу аграрної сфери входить сільське господарство та промислові галузі, які безпосередньо пов'язані між собою, а саме: перевезення, зберігання, переробка сільськогосподарської продукції та доведення її до роздрібних і оптових покупців. Хімічна, машинобудівельна промисловість також тісно пов'язані з агропромисловим комплексом.

Як раніше визначено у [4] - пошук можливостей поєднання потенціалу ринку та регулюючих системних заходів залишатиметься і надалі одним із найважливіших завдань аграрної політики. Це визначає доцільність

поглиблення державної підтримки аграрного сектору економіки. Державне регулювання має полягати не в централізованому управлінні та безпосередньому втручанні в економічні процеси.

Складність функціонування елементів аграрної сфери багато в чому є причиною виниклих проблем, які необхідно усувати, так як агрокомплекс є одним з найголовніших споживачів продукції інших сфер та створює велику кількість робочих місць для громадян. Рішенням даної проблеми може стати співпраця з суб'єктами малого та середнього бізнесу. Оскільки саме суб'єкти підприємництва, завдяки своїй мобільності та маневреності, швидко і своєчасно перебудовуються під нові ринкові вимоги.

Малий бізнес в сільській місцевості спрямований переважно на забезпечення власних потреб і стосується переважно харчового постачання. Оскільки більшість областей України є аграрними регіонами, тому діяльність малого бізнесу в сільській місцевості зосереджена безпосередньо на обслуговуванні аграрного сектору. Таким чином, можливості малого та середнього бізнесу на селі обмежуються аграрним комплексом. Також існує гостра необхідність в залученні до агробізнесу кваліфікованих кадрів, які будуть підвищувати конкурентоспроможність галузі за рахунок поліпшення якості сервісу.

Безугла Л.С. у своїх наукових працях акцентує увагу на особливостях державного регулювання підприємницької діяльності з урахуванням ролі підприємництва в інформаційному суспільстві, де зазначає: «... хоча розвиток сучасного інформаційного суспільства неможливий без спрямованого впливу держави, основну роль у розвитку підприємництва, безумовно, відіграє бізнес – приватні організації і структури. Саме підприємництво виступає рушійною силою соціально-економічного розвитку в процесі формування ринкових відносин в Україні. Причому трансформація командно-адміністративної системи в ринкову неможлива без розширення спектра діяльності підприємницьких структур, які генерують зміни як на макро-, так і на мікроекономічному рівні» [1,2].

Одним з головних аргументів на користь забезпечення взаємодії між органами державної влади та підприємництвом є усвідомлення того, що малі та середні агропідприємства виконують надзвичайно важливі, з погляду забезпечення стабільного суспільного розвитку, функції: створення та розвитку конкурентного середовища, структурна перебудова економіки держави; забезпечення високих темпів економічного розвитку країни; формування умов для раціонального використання виробничих ресурсів; розширення пропозицій товарів і послуг на ринках; сприяння зайнятості населення; наповнення місцевих бюджетів.

За період становлення України як незалежної держави органами державного управління забезпечено необхідні умови для формування ринкового середовища. Держава здійснювала економічні, юридичні й адміністративні заходи, спрямовані на розвиток таких форм власності й господарювання, за яких на рівні первинної ланки діє індивідуальний або колективний персоналізований господар виробництва. Він не лише має економічну і правову самостійність, а й відповідає за результати своєї господарської діяльності. Це підтверджує, що всі типи господарств в аграрному секторі, створені на основі приватної власності, є адекватними ринковим умовам господарювання. [5]

Корисний ефект малого та середнього підприємництва досягається за суттєво меншої капітало-трудоматеріало-енергоємності. Тобто малий обсяг інвестицій за більш високої швидкості обороту – менший фінансовий ризик — швидка окупність витрат — кращі результати [3].

З метою покращення результативності підприємницької діяльності в Україні необхідно використати досвід запровадження урядами закордонних країн комплексу регуляторних заходів, а саме: створення ривних умов для конкуренції; сприяння розвитку інноваційної діяльності та інформаційних технологій; зменшення адміністративного впливу; спрощення доступу малих і середніх підприємств до бюджетних та позабюджетних коштів; створення розгалуженої мережі підтримки бізнесу, де провідну роль відіграють недержавні установи.

Література

1. Безугла Л.С. Державна підтримка малого та середнього бізнесу за допомогою організаційно-маркетингових заходів. *Ефективна економіка*. 2014. № 8. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3479> (дата звернення 29.07.2020)
2. Безугла Л. С. Роль підприємництва як чинника забезпечення стабільності економіки . *Інвестиції : практика та досвід*. 2010. № 21. с. 31– 33.
3. Безугла Л.С. Державне регулювання розвитку малого та середнього підприємництва в умовах інформаційного суспільства : автореф. дис... канд. наук з держ. управління : 25.00.02. Київ, 2011. 20 с.

4. Застрожнікова І.В. Інституціональні основи формування аграрної політики. *Інвестиції : практика та досвід*. 2010. № 9. с. 96-99.

5. Застрожнікова І.В. Історичні аспекти державного регулювання сільського господарства України. *Наукові праці НДФІ*. № 4 (61) 2012. с.37-40.

Псюк М.О.,
здобувач

Державного університету «Житомирська політехніка»

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В РОЗВИТКУ КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ

З часів становлення космічної галузі, ця індустрія завжди потребувала значних державних інвестицій. Великі суми капітальних вкладень, висока вартість та тривалість науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт унеможливили повноцінний притік приватного капіталу в галузь. При цьому, в переважній більшості країн космос відігравав і продовжує відігравати важливу роль в військовій сфері, що також встановлює високі бар'єри для допуску приватних компаній у сферу космічної діяльності. Проте, на сьогодні країни з діючими космічними програмами переходять від закритого клубу, що спирається на свою потужну оборонну та космічну галузі, до значно ширшої групи країн, що розвиваються, з новими можливостями розвитку галузі та ринку космічних товарів і послуг.

Державна політика та урядові програми - від оборони до дослідження космосу - залишається ключовим рушієм у більшості космічних програм. Інституційні урядові бюджети є основою фінансування більшості комерційних космічних заходів за допомогою схем державних закупівель та грантових механізмів у всьому світі. Крім того, у багатьох країнах державні адміністрації відіграють головну роль не тільки в управлінні та координації космічної діяльності, але і в проведенні досліджень та розробок. В галузі зберігається значна роль національних агенцій, науково-дослідних центрів, університетів та лабораторій, які проводять фундаментальні дослідження, прикладні дослідження та експериментальні розробки в космічному секторі.

Однак сьогодні основні технологічні досягнення та нові ринкові умови зробили космічну галузь привабливою для приватного капіталу. На ринку з'являється все більше середніх та дрібних гравців, які намагаються зайняти своє місце в структурі нової космічної економіки [3].

За останнє десятиліття оборот світової космічної галузі збільшився майже в два рази, досягши показника в 414,75 млрд. дол. США в 2018р., у порівнянні з 216,6 млрд. дол. США в 2009р. [1]. Приблизно дві третини з більше ніж чотирьохсот світових інвестицій у нові космічні компанії зосереджено у США, 15% інвестують у Великобританії, також велика активність інвестицій спостерігається в Японії (11%), Ізраїлі та Канаді (по 9% кожен), Іспанії (7%), Індії та Китаї (близько 6% по кожній країні) [5].

Три загальних напрямки стимулюють отримання комерційного доходу в космічному секторі у всіх його сегментах, і, ймовірно, продовжать робити це протягом наступного десятиліття: цілі національної безпеки; досягнення наукових цілей та дослідження космічного простору людини; розширене застосування космічних технологій [2].

Інвестицій в космічні програми не завжди є привабливими з точки періоду окупності та величини ризику. Однак довгостроковий вплив космічної галузі на економіку є позитивним, оскільки продукують створення висококваліфікованих робочих місць, розвиток інноваційних технологій та новітніх матеріалів, виступає каталізатором росту суміжних галузей, починаючи від університетської науки і закінчуючи високотехнологічним машинобудуванням, сучасною хімічною промисловістю, металургією та ін.

У всьому світі уряди є основними інвесторами у космічну діяльність, але лише за останні п'ять років глобальний ландшафт космічної діяльності розвинувся, і нові країни вкладають кошти в космічні дослідження та розробки. Зростає також приватне фінансування комерційних проектів із безпрецедентними потоками приватного капіталу в космічному секторі за рахунок ангельських та венчурних інвестицій [4].

Незважаючи на позитивні тенденції, стійкий доступ до фінансів залишатиметься викликом для більшості створених та нових учасників космічного сектору. Загострена міжнародна конкуренція між гравцями ринку, прискорення впровадження нових технологічних рішень та поява нових компаній із ще